

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Stockholm 2008-03-13

SOU 2007:76 Lagring av trafikuppgifter för brottsbekämpning JU2007/9590/BIRS

.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) har beretts tillfälle att yttra sig över förslagen i rubricerade utredning.

Allmänna synpunkter

Det EU-direktiv som är grunden för den föreslagna regleringen syftade till att säkerställa att uppgifter om kommunikation med fast och mobil telefoni, Internetåtkomst, e-post och Internettelefoni lagras så att de brottsbekämpande myndigheterna kan få tillgång till uppgifterna för utredning, avslöjande och åtal som avser allvarlig brottslighet. Ett annat syfte skulle kunna vara harmonisering för att förenkla förfarandet för leverantörer med verksamhet i fler än ett EU-land. Det har dock visat sig att genomförandeproceduren skiljer sig åt mellan länderna i så viktiga frågor som undantag från lagringsskyldighet för små leverantörer, om leverantörerna ska ha möjlighet att låta annan fullgöra lagringen och om vem som ska stå för kostnaderna (vilka bedöms bli betydande).

Denna skyldighet för operatörer att för brottsbekämpande myndigheters behov lagra uppgifter om enskilda personers kommunikationer via telefon, e-post och internet innebär enligt .SE en klar inskränkning av den grundläggande rätten till respekt för privatliv och korrespondens. Så vitt .SE vet får personuppgifter endast hanteras för tydligt angivna och berättigade ändamål och uppgifterna får inte senare behandlas för ändamål som är oförenliga med de ursprungliga ändamålen. De krav som den föreslagna regleringen ställer går enligt .SE utanför den bestämmelsen.

Den i direktivet och därmed i den av utredningen föreslagna regleringen föreskrivna lagringen av trafikuppgifter motiveras enbart med intresset av att bekämpa allvarlig brottslighet. Det har ingenting med operatörernas egna ändamål att skaffa. .SE anser

inte att utredningen tillräckligt väl argumenterat för vad som berättigar en sådan lagring av uppgifter.

Eftersom utredningens direktiv berör implementeringen av ett redan beslutat EU-direktiv och Sverige som EU-medlem har en skyldighet att genomföra direktivets bestämmelser i nationell lagstiftning så inser .SE givetvis att detta måste ske. Den nationella lagstiftningen bör dock enligt .SE:s uppfattning i så stor utsträckning som möjligt ta hänsyn till integritetsaspekterna i detta sammanhang.

.SE instämmer i huvudsak i de särskilda yttranden som lämnats av Hans-Olof Lindblom och Per Furberg och betonar särskilt följande.

Detaljerade synpunkter

Det är enligt .SE oklart vem som ska vara skyldig att lagra trafikuppgifter. Det är också oklart vilka trafikuppgifter som skall lagras. Dessa två faktorer är avgörande. .SE anser att kravet på lagring bör kompletteras med en uttömmande lista över vilka uppgifter som faller under lagringsskyldigheten. Ändringar i listan behöver genomgå en kontroll och rimlighetstest.

LAGRINGSTID

Vissa av dessa uppgifter är att betrakta som personuppgifter. Lagringstiden föreslås fastställas till någon sorts ”lagomtid” på 12 månader. Även detta är motsägelsefullt mot det som sägs i Personuppgiftslagen om att uppgifter som inte längre krävs för det angivna ändamålet inte bevaras under en längre tid än vad som är nödvändigt.

KVALITET OCH SÄKERHET

Under rubriken ”Ändamålen med behandlingen av trafikuppgifter” nämns att leverantörerna ska ha möjlighet att anlita annan för att fullgöra lagringen. .SE vill betona att den möjligheten i sig medför en risk för att en stor mängd information från olika källor samlas på samma plats och därmed kan komma att utgöra en måltavla för olika typer av attacker.

.SE har i annat sammanhang (Hälsoläget i .SE 2007) konstaterat att bl.a. svenska myndigheter anlitar externa parter med servrar placerade i utlandet för exempelvis filtrering av elektronisk post, och att den kommunikationen ofta sker utan skydd under transporten. .SE anser att det finns fog för att misstänka att alla berörda leverantörer inte alltid har den säkerhetskompetens som krävs för att ställa relevanta krav på den part som anlitas för lagring. Det måste därför från tillsynsmyndigheten finnas mycket tydligt angivna krav för vad som ska gälla för skydd av information under såväl transport som lagring om en leverantör väljer att anlita annan part.

På sidan 189 i utredningen, Kvalitet och säkerhet, anges att lagring ska vara säker och att lagrade uppgifter ska vara föremål för samma säkerhet och skydd som uppgifterna i nätverket. .SE kan inte bedöma vad som är tillräckligt säkert i sammanhanget, och förutsätter att de specifika krav som tillsynsmyndigheten ska besluta om kommuniceras med marknaden och andra berörda intressenter. Det kan

enligt .SE:s uppfattning inte enbart åligga leverantörerna att bära ansvaret för att lagringen av trafikuppgifter är förenlig med de krav på kvalitet och säkerhet som direktivet ställer, utan att dessa krav preciserats av lagstiftaren och av tillsynsmyndighet.

De trafikuppgifter som samtidigt är personuppgifter ska enligt utredningen inte heller få föras över till ett land som inte har en adekvat nivå för skyddet av uppgifterna. .SE förutsätter att det finns någon som har ett utpekat ansvar för och kommer att bedöma huruvida det kravet är uppfyllt eller inte. .SE antar att flera av marknadens aktörer verkar internationellt och sannolikt har behov av att centralisera lagringsfunktionen, och då kanske i något annat land än Sverige.

BALANS MELLAN BROTTSBEKÄMPNING OCH INTEGRITET

I avsnitt 6.5.3 redovisar utredningen för exempel på vad trafikuppgifter kan ge för information och redovisar även exempel på där uppgifterna burit frukt för brottsbekämpande myndigheters lösning av verkliga händelser. .SE kan tycka att redovisningen är ensidig, och att det sannolikt finns många fall där uppgifterna **inte** har bidragit till lösning av brott. .SE anser att det också hade varit värdefullt med en redovisning av fall där motsvarande utlämning av uppgifter bedöms ha kränkt den personliga integriteten.

STRAFFSANKTIONER VID ÖVERTRÄDELSER

Utredningen bedömer att lagringen av trafikuppgifter inte ger anledning att förändra straff- eller skadeståndsrättsliga bestämmelser. .SE vill betona att det inte bara kan utan faktiskt måste övervägas om det behövs en bestämmelse om grovt dataintrång med en strängare straffskala, med hänsyn till att dessa trafikuppgifter inte är ”känsliga uppgifter” i Personuppgiftslagens mening.

BÄRANDE AV KOSTNADER

Direktivet föreskriver inte vem som ska stå för kostnaderna som skyldigheterna medför, det överlåter man åt den nationella lagstiftningen att avgöra. Att ålägga marknadens aktörer en skyldighet som inte ligger i deras absoluta intresse eller ger några fördelar, utan enbart innebär fördelar för staten med hänvisning till behov för bekämpning av allvarlig utan att samtidigt ge kostnadstäckning i så stor utsträckning som möjligt kan enligt .SE:s mening vara problematiskt. .SE förutsätter dock att finansieringsmodellen har stämts av med och kan accepteras av berörda leverantörer. Vi befärar dock att det fördyrar tjänsterna för Internetanvändare i allmänhet, vilket kan komma att påverka utvecklingen av Internets användning.

Risken är även stor att lagringsskyldigheten och vad den medför kan komma att innebära en tröskel för nya aktörer på marknaden, oavsett leverantören utnyttjar möjligheten att lägga lagringen hos annan eller inte.

Det är slutligen .SE:s uppfattning att redan direktivet i sig var en mycket omdebatterad och kontroversiell lagstiftning, och det finns enligt .SE:s uppfattning

ingen anledning för lagstiftaren att gå utanför direktivets ramar, vare sig när det gäller lagringstiden eller vilka uppgifter som lagras.

Danny Aerts, VD